

Üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumları ile öfke kontrol becerilerinin incelenmesi

Ender ÖZBEK¹

¹Dicle Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Diyarbakır, Türkiye

Araştırma Makalesi/Research Article	DOI: 10.70736/ijoess.627
Gönderi Tarihi/ Received: 10.05.2025	Kabul Tarihi/ Accepted: 10.06.2025
	Online Yayın Tarihi/ Published: 15.06.2025

Öz

Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerin spora yönelik tutumları ile öfke kontrol becerilerinin bazı değişkenler bakımından incelenmesidir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini aktif olarak eğitim hayatına devam eden lisans öğrencileri oluşturmakta iken araştırmanın örneklemini ise, Dicle Üniversitesi'nde farklı bölümlerde öğrenim görmekte olan 652 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak kişisel bilgi formu, spora yönelik tutum ölçeği ve sürekli öfke-öfke tarz ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde “frekans dağılımları, aritmetik ortalamaları, standart sapmalara yönelik hesaplamalar yapılmış, “bağımsız örneklem t testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve korelasyon analizi” kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda, cinsiyet değişkeni öfke kontrol becerileri arasında kadınların lehine bir fark bulunmuştur. Spor yapma durumu ile spora yönelik tutum arasında ise erkeklerin lehine bir fark tespit edilmiştir. Ayrıca, yaş değişkeni ile spora ilgi duyma, spora yönelik tutum toplam boyutu ve öfke kontrol sıklığı alt boyutunda 25 yaş ve üzeri bireylerin lehine anlamlı farklar gözlemlenmiştir. Fakülte değişkeni ile spora yönelik tutum ve öfke kontrol becerileri arasında spor bilimleri, sanat ve tasarım fakültesinin lehine bir farklılık bulunmaktadır. Sınıf değişkeni açısından ise aktif spor yapma, sürekli öfke, dışa yöneltmiş öfke ve öfke kontrol becerisi toplam boyutunda 2. ve 4. sınıfların lehine anlamlı farklar tespit edilmiştir. Son olarak, spor yılı değişkeni ile spora yönelik tutum toplam boyutu ve öfke kontrol becerilerinde 1-3 yıldır spor yapanların lehine anlamlı farklar bulunmuştur. Ayrıca araştırmaya katılan öğrencilerin spora yönelik tutumları ile öfke kontrol becerileri arasında düşük düzeyde pozitif yönlü bir ilişki bulunduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Beceri, öfke, öfke kontrol, spora yönelik tutum, üniversite öğrencisi

Investigation of university students' attitudes towards sports and anger control skills

Abstract

The purpose of this study is to examine the attitudes of university students towards sports and their anger control skills in relation to various variables. A quantitative research method, specifically a survey model, was utilized in this research. The population of the study consists of undergraduate students actively continuing their education, while the sample comprises 652 students enrolled in different departments at Dicle University. The data collection tools used in the study include a personal information form, a sports attitude scale, and a continuous anger-anger style scale. In the analysis of the data, frequency distributions, arithmetic means, and standard deviations were calculated, and independent sample t-tests, one-way ANOVA, and correlation analysis were employed. As a result of the analyses, a significant difference was found in favor of females regarding the anger control skills variable. Additionally, a difference was identified in favor of males concerning the relationship between sports participation and attitudes towards sports. Furthermore, significant differences were observed in favor of individuals aged 25 and above in relation to interest in sports, the total dimension of sports attitudes, and the frequency of anger control. Regarding the faculty variable, a difference was found in favor of the Faculty of Sports Sciences, as well as the Faculty of Arts and Design concerning sports attitudes and anger control skills. In terms of the class variable, significant differences were identified in favor of second and fourth-year students in the dimensions of active sports participation, continuous anger, outward-directed anger, and total anger control skills. Lastly, significant differences were found in favor of individuals who have been engaged in sports for 1 to 3 years concerning the total dimension of sports attitudes and anger control skills. Additionally, it was determined that there is a low-level positive relationship between the sports attitudes of the participating students and their anger control skills.

Keywords: Sports attitude, college students, anger management, anger control skills, behavioral skills

Sorumlu Yazar/ Corresponded Author: Ender ÖZBEK, E-posta/ e-mail: endersozbek@gmail.com

GİRİŞ

Günümüz yükseköğretim ortamında, üniversite öğrencilerinin karşılaştığı akademik, sosyal ve ekonomik baskılar, psikolojik iyi oluşu olumsuz yönde etkileyen önemli stres kaynakları arasında yer almaktadır. Bu stres faktörleri, öğrencilerin duygu düzenleme ve öfke kontrolü becerilerini zorlayarak, çeşitli ruhsal ve davranışsal sorunların ortaya çıkmasına neden olabilmektedir (Bayram ve Bilgel, 2008). Üniversite öğrencileri arasında giderek yaygınlaşan anksiyete, depresyon ve öfke problemleri, özellikle ruh sağlığını koruyucu bireysel becerilerin önemini artırmaktadır. Bu doğrultuda, öfke kontrolü ve duygu düzenleme stratejileri, genç yetişkinlerin ruhsal dayanıklılığını güçlendiren temel unsurlar arasında değerlendirilmektedir (Eisenberg ve ark., 2010). Gençlerin bu psikososyal zorluklarla başa çıkmalarını destekleyen koruyucu faktörlerden biri olarak spor, literatürde giderek daha fazla önem kazanmaktadır.

Sporun bireylerin fiziksel sağlığı üzerindeki olumlu etkileri uzun süredir bilinmekteyken, son yıllarda yapılan çalışmalar sporun psikolojik iyi oluş ve duygu düzenleme becerileri üzerindeki katkılarını da açıkça ortaya koymuştur. Düzenli fiziksel aktivitenin, endorfin ve serotonin gibi nörotransmitterlerin salınımını artırarak stres düzeylerini azalttığı ve bireylerde öz-düzenleme yeteneklerini geliştirdiği bildirilmektedir (Reed & Ones, 2006). Ayrıca spor, bireyin öz-disiplinini ve içsel kontrol mekanizmalarını destekleyerek ruh sağlığı üzerinde koruyucu bir işlev görmektedir. Özellikle takım sporlarına katılımın, bireylerin empati kurma becerilerini güçlendirdiği, sosyal uyumlarını ve aidiyet duygularını artırdığı çeşitli araştırmalarla gösterilmiştir (Eime ve ark., 2013).

Üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumları hem fiziksel hem de psikolojik sağlıkları açısından kritik bir rol oynamaktadır. Pozitif tutum sergileyen öğrencilerin, spor aktivitelerine daha düzenli katıldıkları ve bu sayede ruhsal dayanıklılık, stresle başa çıkma ve öfke kontrolü gibi psikososyal becerilerde daha başarılı oldukları görülmektedir. Araştırmalar, düzenli fiziksel aktivitenin saldırganlık eğilimlerini azalttığını, duygusal regülasyon becerilerini geliştirdiğini ve öğrencilerin daha sağlıklı başa çıkma stratejileri geliştirmelerine katkı sağladığını ortaya koymuştur (Lubans ve ark., 2016). Ayrıca, spor yapan üniversite öğrencilerinin yapmayanlara kıyasla daha düşük düzeyde anksiyete ve depresyon belirtileri gösterdikleri, sosyal ilişkilerde daha başarılı oldukları ve akademik performanslarının daha yüksek olduğu çeşitli çalışmalarla desteklenmektedir (Biddle & Asare, 2011; Eime ve ark., 2013).

Düzenli fiziksel aktivite, bireylerin duygu durumunu iyileştirmekle kalmayıp, aynı zamanda öfke kontrolü gibi duygusal regülasyon süreçlerini destekleyen nörobiyolojik mekanizmaları da harekete geçirmektedir. Egzersiz sırasında artan endorfin, dopamin ve serotonin düzeyleri, merkezi sinir sisteminde olumlu bir kimyasal denge oluşturarak stresin ve öfkenin daha sağlıklı yönetilmesine katkı sağlamaktadır. Ayrıca egzersiz, hipotalamo-hipofiz-adrenal (HPA) aksının düzenlenmesine yardımcı olarak, kortizol düzeylerini düşürmekte ve böylece bireyin stres tepkilerini hafifletmektedir (Ratey & Loehr, 2011). Bu fizyolojik değişiklikler sayesinde, spor yapan bireyler, daha sakin, kontrollü ve pozitif bir ruh hali geliştirebilmekte, bu da öfke kontrol becerilerini artırmaktadır. Bu bağlamda, düzenli spor aktivitelerinin, üniversite öğrencilerinin öfke kontrol becerilerini geliştirmede etkili bir araç olarak kullanılabileceği düşünülmektedir.

Üniversitelerde spor olanaklarının geliştirilmesi ve öğrencilerin spora yönelik olumlu tutumlarının teşvik edilmesi, gençlerin ruh sağlığını desteklemek ve korumak açısından etkili bir strateji olarak değerlendirilmektedir. Fiziksel aktivitenin, üniversite öğrencilerinde depresyon, stres ve anksiyete semptomlarını azalttığı; psikolojik iyi oluşu, sosyal etkileşimi ve akademik performansı artırdığı çok sayıda araştırma tarafından ortaya konmuştur. Bu bağlamda üniversite yönetimlerinin, kampüs içi spor tesislerini erişilebilir hale getirmeleri, spor programlarını çeşitlendirmeleri ve öğrencilerin bu faaliyetlere katılımını artırmaya yönelik politikalar geliştirmeleri büyük önem taşımaktadır. Dünya Sağlık Örgütü de yükseköğretim kurumlarının, fiziksel aktiviteyi teşvik eden çevresel ve yapısal düzenlemelere öncelik vermesi gerektiğini vurgulamaktadır (Keating ve ark., 2005; Pascoe ve Parker, 2019).

Literatürde, “spora yönelik tutum” ile “öfke kontrol becerileri” arasındaki ilişkinin tutarlı biçimde desteklendiği görülmektedir. Spor, bireylerin fiziksel sağlığının yanında psikolojik iyi oluşunu da olumlu yönde etkileyen önemli bir faaliyettir. Yapılan çalışmalar, düzenli fiziksel aktivitenin stresle başa çıkma becerilerini artırdığını ve öfke kontrolünü iyileştirdiğini göstermektedir. Örneğin, Güney Kore’deki hemşireler üzerinde yapılan bir çalışmada, düzenli egzersiz yapan bireylerin, yapmayanlara kıyasla daha düşük öfke düzeyine sahip olduğu ve öfke kontrolünde daha başarılı oldukları bulunmuştur (Kim ve ark., 2019). Ayrıca, Çinli üniversite öğrencileri arasında gerçekleştirilen ve 950 katılımcı içeren başka bir araştırma, fiziksel aktivite düzeyinin öfke ve saldırganlığı azaltmada önemli bir etkisi olduğunu, bu etkinin özellikle öz-yeterlik ve öz-denetim mekanizmaları aracılığıyla gerçekleştiğini tespit etmiştir (Yu ve ark., 2024). Bu bulgular, sporun sadece bedensel dayanıklılığa değil, aynı zamanda duygusal denge

ve öfke regülasyonu gibi psikolojik becerilere de güçlü katkılar sunduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Spora yönelik tutum, bireylerin fiziksel aktivitelere katılımını etkileyen psikolojik bir faktördür. Olumlu bir spora yönelik tutum, bireylerin spor aktivitelerine daha istekli katılmalarını sağlarken, bu durum da öfke kontrol becerilerini olumlu yönde etkilemektedir. Yapıcı ve Alpulu (2022) tarafından yapılan bir araştırmada, aktif spor yapan bireylerin spora yönelik tutumlarının olumlu olduğu ve bunun öfke kontrol becerileri üzerinde de olumlu bir etki yarattığı gözlemlenmiştir. Araştırma, sporun bireylerin psikolojik iyilik halleri üzerindeki etkisini ortaya koyarak, spora yönelik tutum ile öfke kontrol becerileri arasında doğrudan bir ilişki olduğunu göstermektedir. Ayrıca, Yetiş ve arkadaşları (2022) çalışmasında, sporun bireylerin duygusal durumlarını iyileştirme potansiyeli üzerinde durulmuş ve spora yönelik olumlu tutumun, bireylerin stres yönetiminde ve öfke kontrolünde daha etkili olmalarına katkıda bulunduğu ifade edilmiştir. Bu bulgular, sporun sadece fiziksel sağlık değil, aynı zamanda duygusal ve psikolojik denge için de önemli bir araç olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, spora yönelik tutum ile öfke kontrol becerileri arasında önemli bir ilişki bulunmaktadır. Olumlu bir spora yönelik tutum, bireylerin spor aktivitelerine katılımını artırmakta ve bu durum, öfke kontrol becerilerinin gelişimine katkı sağlamaktadır. Bu bağlamda, sporun psikolojik faydaları, bireylerin duygusal yönetim becerilerini güçlendirmede önemli bir rol oynamaktadır.

Bu bağlamda, bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumları ile öfke kontrol becerileri arasındaki ilişkiyi çeşitli demografik değişkenler açısından incelemektir.

YÖNTEM

Bu çalışmada mevcut durumun betimlenmesi hedeflendiğinden, nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli tercih edilmiştir. Bu model, değişkenler arasındaki mevcut ilişkileri ortaya koymaya uygun bir çerçeve sunmaktadır. Tarama modeli, “*geçmişte ya da halen var olan durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne kendi koşulları içinde olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır*” (Kuzu, 2013).

Araştırma grubu (evren-örneklem)

Bu araştırmanın evrenini aktif olarak eğitim hayatına devam eden lisans öğrencileri oluşturmakta iken araştırmanın örneklemi ise, Dicle Üniversitesi’nde farklı bölümlerde öğrenim görmekte olan ve kolayda örnekleme yöntemi ile belirlenmiş 652 öğrenci

oluşturmaktadır. Tarama türündeki araştırmalarda örneklem büyüklüğü, çalışmanın amacı ve veri analiz tekniklerine göre değişkenlik göstermektedir. Ancak genel olarak, betimsel araştırmalarda örneklem büyüklüğünün güvenilir sonuçlar elde edebilmek için yeterli düzeyde olması önemlidir. Bu bağlamda, faktör analizi gibi çok değişkenli istatistiksel yöntemler için örneklem sayısının ölçekteki madde sayısının en az 5 ila 10 katı kadar olması önerilmektedir (Tabachnick ve Fidell, 2007; Kline, 2011). Ayrıca, evrenin büyük olduğu durumlarda Krejcie ve Morgan (1970) tarafından önerilen örneklem belirleme tablosuna göre, 95% güven düzeyiyle en az 384 kişilik örneklem büyüklüğü genellikle yeterli kabul edilmektedir. Bu bilgiler ışığında, ilgili çalışmalarda yer alan örneklem büyüklüklerinin çoğunlukla yeterli düzeyde olduğu söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğrencilere ait frekans analizleri aşağıda bulunan Tablo 1’ de görülmektedir.

Tablo 1. Araştırmanın örneklemine ait frekans analizi sonuçları

	N	N	%
Cinsiyet	Erkek	263	40,3%
	Kadın	389	59,7%
yaş	18-20 Yaş	171	26,2%
	21-23 Yaş	379	58,1%
	25 Yaş ve üzeri	102	15,6%
Fakülte	Eğitim Fakültesi	73	11,2%
	Spor Bilimleri	152	23,3%
	Sanat ve Tasarım	121	18,6%
	Fakültesi		
	Edebiyat Fakültesi	161	24,7%
	Sağlık Hizmetleri	83	12,7%
Sınıf	Fakültesi		
	İlahiyat Fakültesi	62	9,5%
	1.Sınıf	108	16,6%
	2.Sınıf	203	31,1%
	3.Sınıf	246	37,7%
Spor yapma durumu	4.Sınıf	95	14,6%
	Evet	367	56,3%
	Hayır	285	43,7%
Spor yapma yılı	1-3 Yıl	201	30,8%
	4-6 Yıl	69	10,6%
	7 yıl ve üzeri	97	14,9%

Araştırmaya toplam 652 üniversite öğrencisi katılmıştır. Katılımcıların %59,7’si kadın, %40,3’ü ise erkektir. Bu bulgu, araştırma örnekleminde kadın öğrencilerin daha fazla temsil edildiğini göstermektedir. Yaş dağılımına bakıldığında, öğrencilerin çoğunluğunu %58,1 ile 21–23 yaş aralığındaki bireyler oluştururken, %26,2’si 18–20 yaş ve %15,6’sı 25 yaş ve üzerindedir. Bu durum, araştırma grubunun büyük ölçüde üniversite öğreniminin orta evresindeki öğrencilerden oluştuğunu göstermektedir. Fakülte bazlı dağılım incelendiğinde, en fazla katılım %24,7 ile Edebiyat Fakültesi öğrencilerinden, ardından %23,3 ile Spor Bilimleri

Fakültesi öğrencilerinden gelmiştir. Sanat ve Tasarım Fakültesi öğrencileri %18,6 oranında yer alırken, Sağlık Hizmetleri (%12,7), Eğitim (%11,2) ve İlahiyat Fakültesi (%9,5) öğrencileri daha düşük oranlarda temsil edilmiştir. Bu dağılım, çalışmanın farklı akademik alanlardan dengeli bir örnekleme sahip olduğunu göstermektedir. Sınıf düzeyine göre dağılımda en yüksek oran %37,7 ile 3. sınıf öğrencilerine aittir. Bunu %31,1 ile 2. sınıf, %16,6 ile 1. sınıf ve %14,6 ile 4. sınıf öğrencileri takip etmektedir. Bu dağılım, araştırmaya daha çok orta sınıf düzeyinde (2. ve 3. sınıf) öğrencilerin katıldığını göstermektedir. Katılımcıların %56,3'ü düzenli olarak spor yaptığını belirtirken, %43,7'si herhangi bir sportif faaliyette bulunmadığını ifade etmiştir. Bu bulgu, üniversite öğrencilerinin önemli bir kısmının aktif olarak sporla ilgilendiğini ortaya koymaktadır. Spor yapma yılı değişkeni incelendiğinde, katılımcıların %30,8'inin 1–3 yıl arası, %10,6'sının 4–6 yıl arası ve %14,9'unun 7 yıl ve üzeri süredir spor yaptığı görülmektedir. Bu sonuç, spor yapan öğrencilerin büyük çoğunluğunun spora son 1–3 yıl içinde başlamış olduğunu göstermektedir.

Veri toplama araçları

Kişisel Bilgi Formu: Araştırmanın kişisel bilgi formunda yaş, cinsiyet, fakülte, sınıf, spor yapma durumu ve spor yapma yılı bilgilerine dair sorular bulunmaktadır.

Spora Yönelik Tutum Ölçeği: Spora yönelik tutum ölçeği, “Halil Evren Şentürk” ün (2012) spora yönelik tutumları belirlemeye yönelik oluşturduğu 25 maddeden oluşan bir ölçektir. Ölçek incelendiğinde, “spora ilgi duyma” faktörü, “sporla yaşama” faktörü ve ise “aktif spor yapma” faktörü olarak gruplandırılabilenliği belirtilmiştir. KMO değeri 0.958 olarak saptanmıştır. Yanıtlayıcının kendisine uygun olan beş kutucuktan birini işaretlediği Likert tipi bir ölçektir. Ölçekten alınabilecek minimum puan 25 ve maksimum puan 125'tir. Puanın yüksekliği, spora yönelik tutumun yüksekliğine işaret eder. Ölçekteki tüm maddeler olumlu puanlanırken, hiçbir maddenin puanlamasında tersine çevirme uygulaması yapılmamıştır. Öğrencilerin spor alışkanlıklarına ilişkin olarak spora yönelik tutumlarını ölçecek 5 seçeneikli bir Likert ölçeği kullanılmıştır. Ölçek 28 maddeden oluşmaktadır.

Sürekli Öfke-Öfke Tarz Ölçeği: 1980'li yılların başlarında “Spielberger tarafından ortaya konulan bu ölçeğin içerisinde 34 bulunmaktadır. Bu 34 madde kendi içinde farklı ayrımlara sahiptir. Sürekli Öfke- Öfke Tarz Ölçeği Türkiye’de ilk defa Özer (1994) tarafından Türkçeye çevrili yapıp kullanılmaya başlanmıştır. Türkçe versiyonunda sürekli öfke, içe öfke, dışa öfke ve öfke kontrol olmak üzere dört alt test” karşımıza çıkmaktadır. Sürekli öfke alt testi 10 maddeden, içe yöneltilmiş öfke alt testi 8 maddeden, dışa yöneltilmiş öfke 8 maddeden ve öfke

kontrol sıklığı alt testi ise 8 maddeden oluşmaktadır. Ölçek dördümlük likert tipinde geliştirilmiş olup, “hiç, biraz, oldukça ve tümüyle” seçeneklerinden bir tanesinin seçilmesi istenir. Puanlama da ise cevaplar “sırasıyla 1, 2, 3 ve 4 puan” verilerek hesaplanır. Ölçeğin Cronbach Alfa değerleri sürekli öfke için 0,85 ve 0,93 arasında, kontrol edilebilen öfke için 0,82, dışa yansıtılan öfke için 0,78 ve içe yansıtılan öfke alt ölçeği için 0,73 olarak hesaplanmıştır.

Verilerin toplanması/işlem yolu

Verilerin toplanması için öncelikle “demografik bilgi soruları ve ölçme araçları çevrimiçi ortama aktararak (Google Form) hazır hale getirilmiştir. Hazırlanan form hedef kitledeki üniversitelerdeki ilgili anabilim dalındaki öğretim elemanları aracılığıyla öğrencilere ulaştırılmıştır. Araştırma formunun başında araştırmanın amacı, önemi ve neden yapıldığı ile ilgili bilgiler aktararak araştırmaya gönüllü katılım onam seçeneği eklenmiştir. Araştırma hakkında bilgilendirmeleri okuyan ve araştırmaya gönüllü katılmayı kabul eden katılımcılardan verilerin toplanması” sağlanmıştır.

Verilerin analizi

Tablo 2. Verilerin normallik dağılımı değerleri

Değişkenler	N	Çarpıklık	Basıklık
Spora İlgi Duyma	652	-0,370	0,710
Sporla Yaşama	652	-0,572	0,620
Aktif Spor Yapma	652	-0,306	0,085
Spora Yönelik Tutum Toplam	652	-0,378	0,756
Sürekli Öfke	652	0,320	0,290
İçe yönlendirilmiş öfke	652	0,322	0,403
Dışa yönlendirilmiş öfke	652	0,461	0,583
Öfke Kontrol Sıklığı	652	-0,340	0,350
Öfke Kontrol Becerileri Toplam	652	0,437	1,190

Araştırma dahilinde toplanan verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla basıklık çarpıklık değerlerine bakılmıştır (Bkz. Tablo 2). Cooper-Cutting (2022) “çarpıklık ve basıklık değerlerinin ± 2 aralığında olmasını normallik açısından uygun bir durum” olarak açıklamıştır. Bu çalışmada çarpıklık ve basıklık değerlerinin verilerin ± 2 aralığında olduğu görülmüş ve verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edildiğinden dolayı parametrik testler uygulanmıştır. Verilerin analizinde SPSS 27.0 programı kullanılmış olup frekans dağılımlarına, aritmetik ortalamalara, standart sapmalara yönelik hesaplamalar yapılmış, Bağımsız Örneklem T Testi ve Tek Yönlü Anova testleri kullanılmıştır.

BULGULAR

Tablo 3. Üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının ve öfke kontrol becerilerinin cinsiyet değişkenine göre karşılaştırılmasına yönelik yapılan T testi analizi sonuçları

	Cinsiyet	n	X (Ort)	Ss	t	p
Spora İlgi Duyma	Erkek	263	3,43	0,81	0,431	0,667
	Kadın	389	3,41	0,70		
Sporla Yaşama	Erkek	263	3,53	0,90	0,241	0,810
	Kadın	389	3,51	0,80		
Aktif Spor Yapma	Erkek	263	3,44	0,85	1,026	0,305
	Kadın	389	3,37	0,83		
SYT Toplam	Erkek	263	86,40	20,80	0,314	0,746
	Kadın	389	85,89	17,64		
Sürekli Öfke	Erkek	263	2,11	0,67	-7,099	0,000*
	Kadın	389	2,48	0,64		
İçe yöneltilmiş öfke	Erkek	263	2,23	0,64	-5,015	0,000*
	Kadın	389	2,48	0,63		
Dışa yöneltilmiş öfke	Erkek	263	2,13	0,67	-5,248	0,000*
	Kadın	389	2,40	0,61		
Öfke Kontrol Sıklığı	Erkek	263	2,77	0,72	0,471	0,626
	Kadın	389	2,75	0,59		
ÖKB Toplam	Erkek	263	78,42	18,50	-5,394	0,000*
	Kadın	389	86,18	17,68		

p<. *=p<0,05, SYT: Spora yönelik tutum, ÖKB: Öfke kontrol becerisi

Yapılan analiz sonuçlarına göre, cinsiyet değişkeni ile öfke kontrol becerileri arasında sürekli öfke, içe yöneltilmiş öfke, dışa yöneltilmiş öfke alt boyutları ve öfke kontrol toplam boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunduğu tespit edilmiştir. Skorlar incelendiğinde, anlamlı fark bulunan at boyutların ve toplam boyutun tamamında kadınların skorlarının erkeklerin skorlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir (p<0,05).

Tablo 4. Üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının ve öfke kontrol becerilerinin spor yapma değişkenine göre karşılaştırılmasına yönelik yapılan T testi analizi sonuçları

	Spor Yapma	n	X (Ort)	Ss	t	p
Spora İlgi Duyma	Evet	367	3,64	0,68	9,244	0,000*
	Hayır	285	3,13	0,73		
Sporla Yaşama	Evet	367	3,72	0,76	7,111	0,000*
	Hayır	285	3,26	0,87		
Aktif Spor Yapma	Evet	367	3,60	0,79	7,308	0,000*
	Hayır	285	3,13	0,86		
SYT Toplam	Evet	367	91,51	17,40	8,492	0,000*
	Hayır	285	79,23	18,63		
Sürekli Öfke	Evet	367	2,30	0,67	-1,314	0,189
	Hayır	285	2,37	0,70		
İçe yöneltilmiş öfke	Evet	367	2,35	0,65	-1,214	0,225
	Hayır	285	2,41	0,64		
Dışa yöneltilmiş öfke	Evet	367	2,26	0,67	-1,360	0,174
	Hayır	285	2,33	0,63		
Öfke Kontrol Sıklığı	Evet	367	2,81	0,65	2,435	0,150
	Hayır	285	2,69	0,63		
ÖKB Toplam	Evet	367	82,70	18,65	-0,549	0,583
	Hayır	285	83,50	18,10		

*=p<0,05, SYT: Spora yönelik tutum, ÖKB: Öfke kontrol becerisi

Araştırma dahilinde yapılan analiz sonuçlarına bakıldığında, üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumları ile spor yapma değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Skorlar incelendiğinde spor yapan üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının, spor yapmayan üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 5. Üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının ve öfke kontrol becerilerinin yaş aralığı değişkenine göre karşılaştırılmasına yönelik yapılan Anova testi analizi sonuçları

	Yaş aralığı	n	X	Ss	F	p	Tukey HSD
Spora İlgi Duyma	18-20 Yaş ¹	171	3,38	0,70	8,027	0,000*	3>1,2
	21-23 Yaş ²	379	3,36	0,71			
	25 Yaş ve üzeri ³	102	3,68	0,86			
Sporla Yaşama	18-20 Yaş ¹	171	3,51	0,79	2,110	0,122	
	21-23 Yaş ²	379	3,48	0,82			
	25 Yaş ve üzeri ³	102	3,67	0,98			
Aktif Spor Yapma	18-20 Yaş ¹	171	3,40	0,77	2,383	0,093	
	21-23 Yaş ²	379	3,35	0,83			
	25 Yaş ve üzeri ³	102	3,56	1,06			
SYT Toplam	18-20 Yaş ¹	165	85,67	17,35	4,622	0,010*	3>1,2
	21-23 Yaş ²	361	84,85	18,26			
	25 Yaş ve üzeri ³	100	91,29	22,86			
Sürekli Öfke	18-20 Yaş ¹	171	2,35	0,59	0,351	0,704	
	21-23 Yaş ²	379	2,31	0,66			
	25 Yaş ve üzeri ³	102	2,36	0,87			
İçe yöneltilmiş öfke	18-20 Yaş ¹	171	2,38	0,55	0,086	0,918	
	21-23 Yaş ²	379	2,37	0,63			
	25 Yaş ve üzeri ³	102	2,40	0,83			
Dışa yöneltilmiş öfke	18-20 Yaş ¹	171	2,28	0,54	0,500	0,607	
	21-23 Yaş ²	379	2,29	0,62			
	25 Yaş ve üzeri ³	102	2,35	0,87			
Öfke Kontrol Sıklığı	18-20 Yaş ¹	171	2,63	0,59	8,593	0,000*	3>1,2
	21-23 Yaş ²	379	2,76	0,63			
	25 Yaş ve üzeri ³	102	2,97	0,74			
ÖKB Toplam	18-20 Yaş ¹	171	82,03	15,73	1,403	0,247	
	21-23 Yaş ²	379	82,78	17,46			
	25 Yaş ve üzeri ³	102	85,75	24,81			

*= $p<0,05$, SYT: Spora yönelik tutum, ÖKB: Öfke kontrol becerisi

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş aralıkları ile spora yönelim tutumlarının, spora ilgi duyma alt boyutu ve spora yönelik tutum toplam boyutunda anlamlı fark gösterdiği tespit edilmiştir. Ayrıca öfke kontrol becerilerinin öfke kontrol sıklığı alt boyutunda yaş aralığına göre anlamlı fark gösterdiği tespit edilmiştir. Skorlar incelendiğinde, anlamlı fark bulunan alt boyutların tamamında 25 ve üzeri yaş aralığında bulunan öğrencilerin skorlarının 18-20 ve 21-23 yaş aralığında bulunan öğrencilerin skorlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 6. Üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının ve öfke kontrol becerilerinin fakülte değişkenine göre karşılaştırılmasına yönelik yapılan Anova testi analizi sonuçları

	Fakülte	n	X	Ss	F	p	Tukey HSD
Spora İlgili Duyma	Eğitim Fakültesi ¹	73	3,30	0,79	6,473	0,000*	3>1,4 2>4
	Spor Bilimleri ²	152	3,55	0,74			
	Sanat ve Tasarım Fakültesi ³	121	3,62	0,81			
	Edebiyat Fakültesi ⁴	161	3,20	0,67			
	Sağlık Hizmetleri Fakültesi ⁵	83	3,48	0,59			
	İlahiyat Fakültesi ⁶	62	3,30	0,75			
Sporla Yaşama	Eğitim Fakültesi ¹	73	3,42	0,90	3,869	0,002*	2>4,6
	Spor Bilimleri ²	152	3,67	0,77			
	Sanat ve Tasarım Fakültesi ³	121	3,62	0,98			
	Edebiyat Fakültesi ⁴	161	3,38	0,80			
	Sağlık Hizmetleri Fakültesi ⁵	83	3,63	0,65			
	İlahiyat Fakültesi ⁶	62	3,27	0,87			
Aktif Spor Yapma	Eğitim Fakültesi ¹	73	3,33	0,89	3,840	0,002*	2,3,5>4
	Spor Bilimleri ²	152	3,56	0,81			
	Sanat ve Tasarım Fakültesi ³	121	3,53	0,99			
	Edebiyat Fakültesi ⁴	161	3,20	0,81			
	Sağlık Hizmetleri Fakültesi ⁵	83	3,44	0,64			
	İlahiyat Fakültesi ⁶	62	3,26	0,90			
SYT Toplam	Eğitim Fakültesi ¹	72	83,50	20,11	4,757	0,000*	2>4
	Spor Bilimleri ²	145	89,58	18,08			
	Sanat ve Tasarım Fakültesi ³	119	89,98	21,81			
	Edebiyat Fakültesi ⁴	155	81,46	17,45			
	Sağlık Hizmetleri Fakültesi ⁵	78	87,83	14,62			
	İlahiyat Fakültesi ⁶	57	82,63	19,45			
Sürekli Öfke	Eğitim Fakültesi ¹	73	2,31	0,62	5,438	0,000*	3>1,2,4,5,6
	Spor Bilimleri ²	152	2,29	0,67			
	Sanat ve Tasarım Fakültesi ³	121	2,61	0,81			
	Edebiyat Fakültesi ⁴	161	2,23	0,62			
	Sağlık Hizmetleri Fakültesi ⁵	83	2,28	0,57			
	İlahiyat Fakültesi ⁶	62	2,22	0,65			
İçe yöneltilmiş öfke	Eğitim Fakültesi ¹	73	2,39	0,58	3,859	0,002*	3>2,4,6
	Spor Bilimleri ²	152	2,34	0,64			
	Sanat ve Tasarım Fakültesi ³	121	2,60	0,82			
	Edebiyat Fakültesi ⁴	161	2,29	0,59			
	Sağlık Hizmetleri Fakültesi ⁵	83	2,37	0,54			
	İlahiyat Fakültesi ⁶	62	2,27	0,54			
Dışa yöneltilmiş öfke	Eğitim Fakültesi ¹	73	2,34	0,62	5,163	0,000*	3>2,4,5,6
	Spor Bilimleri ²	152	2,25	0,65			
	Sanat ve Tasarım Fakültesi ³	121	2,55	0,81			
	Edebiyat Fakültesi ⁴	161	2,19	0,60			
	Sağlık Hizmetleri Fakültesi ⁵	83	2,20	0,47			

	Fakülte	n	X	Ss	F	p	Tukey HSD
Öfke Kontrol Sıklığı	İlahiyat Fakültesi ⁶	62	2,25	0,53	4,352	0,001*	3>1,4,5,6
	Eğitim Fakültesi ¹	73	2,66	0,60			
	Spor Bilimleri ²	152	2,77	0,68			
	Sanat ve Tasarım Fakültesi ³	121	2,98	0,72			
	Edebiyat Fakültesi ⁴	161	2,74	0,59			
	Sağlık Hizmetleri Fakültesi ⁵	83	2,68	0,54			
ÖKB Toplam	İlahiyat Fakültesi ⁶	62	2,58	0,65	6,684	0,000*	3>1,2,4,5,6
	Eğitim Fakültesi ¹	73	82,53	14,02			
	Spor Bilimleri ²	152	82,13	18,56			
	Sanat ve Tasarım Fakültesi ³	121	91,35	24,20			
	Edebiyat Fakültesi ⁴	161	80,32	15,62			
	Sağlık Hizmetleri Fakültesi ⁵	83	81,10	14,51			
	İlahiyat Fakültesi ⁶	62	79,33	15,78			

*= $p < 0,05$, SYT: Spora yönelik tutum, ÖKB: Öfke kontrol becerisi

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri fakülte değişkeniyle spora ilgi duyma sporla yaşama aktif Spor yapma alt boyutları ve spora yönelik tutum toplam boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunduğu tespit edilmiştir. Yine araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri fakülte değişkeni ile sürekli öfke içe yöneltilmiş öfke dışı yöneltilmiş öfke, öfke kontrol sıklığı alt boyutları ve öfke kontrol becerisi toplam boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunduğu tespit edilmiştir. Skorlar incelendiğinde spora ilgi duyma alt boyutunda Sanat ve tasarım fakültesinde okuyan öğrencilerin skorlarının Eğitim Fakültesi ve spor bilimleri fakültesinde okuyan öğrencilerin skorlarından ve spor bilimleri fakültesinde okuyan öğrencilerin skorlarının edebiyat fakültesinde okuyan öğrencilerin skorlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir. Sporla yaşama alt boyutunda spor birimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin skorlarının edebiyat fakültesinde ve ilahiyat fakültesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin skorlarından anlamlı derecede yüksek olduğu tespit edilmiştir. Aktif Spor yapma alt boyutunda spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin Sanat ve tasarım Fakültesi öğrencilerinin ve sağlık hizmetleri Fakültesi öğrencilerinin skorlarının Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin skorlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir. Spora yönelik tutum toplam boyutunda ise spor bilimleri fakültesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin skorlarının Edebiyat Fakültesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin skorlarından anlamlı dileğiyle yüksek olduğu tespit edilmiştir. Sürekli öfke alt boyutunda Sanat ve tasarım fakültesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin skorlarının diğer bölümlerde öğrenim görmekte olan öğrencilerin skorlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir. İçe yönetilmiş öfke alt boyutunda Sanat ve tasarım fakültesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin skorlarının spor bilimleri fakültesinde edebiyat

fakültesinde ve ilahiyat fakültesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin skorlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir. Dışa yöneltilmiş öfke alt boyutunda Sanat ve tasarım fakültesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin skorlarının spor bilimleri fakültesinde edebiyat fakültesinde Sağlık Hizmetleri fakültesinde ve ilahiyat fakültesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin skorlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir. Öfke kontrol sıklığı alt boyutunda Sanat ve tasarım fakültesinde öğrenim görülmekte olan öğrencilerin skorlarının Eğitim fakültesinde edebiyat fakültesinde Sağlık Hizmetleri fakültesinde ve ilahiyat fakültesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin skorlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir. Öfke kontrol becerisi toplam boyutunda ise Sanat ve tasarım Fakültesi öğrencilerinin skorlarının diğer fakültelerde öğrenim görmekte olan öğrencilerin skorlarından anlamlı değeri yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 7. Üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının ve öfke kontrol becerilerinin sınıf değişkenine göre karşılaştırılmasına yönelik yapılan Anova testi analizi sonuçları

	Sınıf	N	X	Ss	F	p	Tukey HSD
Spora İlgi Duyma	1.Sınıf ¹	108	3,34	0,72	3,068	0,270	
	2.Sınıf ²	203	3,48	0,79			
	3.Sınıf ³	246	3,34	0,73			
	4.Sınıf ⁴	95	3,57	0,69			
Sporla Yaşama	1.Sınıf ¹	108	3,48	0,80	1,251	0,290	
	2.Sınıf ²	203	3,53	0,92			
	3.Sınıf ³	246	3,47	0,79			
	4.Sınıf ⁴	95	3,66	0,82			
Aktif Spor Yapma	1.Sınıf ¹	108	3,32	0,86	4,012	0,008*	4>1,3
	2.Sınıf ²	203	3,44	0,91			
	3.Sınıf ³	246	3,30	0,81			
	4.Sınıf ⁴	95	3,64	0,81			
SYT Toplam	1.Sınıf ¹	102	83,74	18,03	3,585	0,140	
	2.Sınıf ²	193	87,77	20,47			
	3.Sınıf ³	239	84,05	18,06			
	4.Sınıf ⁴	92	90,44	18,04			
Sürekli Öfke	1.Sınıf ¹	108	2,37	0,64	4,751	0,003*	2>3
	2.Sınıf ²	203	2,45	0,71			
	3.Sınıf ³	246	2,21	0,59			
	4.Sınıf ⁴	95	2,31	0,82			
İçe yöneltilmiş öfke	1.Sınıf ¹	108	2,39	0,57	1,516	0,209	
	2.Sınıf ²	203	2,43	0,69			
	3.Sınıf ³	246	2,31	0,60			
	4.Sınıf ⁴	95	2,42	0,72			
Dışa yöneltilmiş öfke	1.Sınıf ¹	108	2,25	0,57	3,902	0,009*	2>3
	2.Sınıf ²	203	2,41	0,69			
	3.Sınıf ³	246	2,21	0,59			
	4.Sınıf ⁴	95	2,31	0,75			
Öfke Kontrol Sıklığı	1.Sınıf ¹	108	2,68	0,55	2,484	0,060	
	2.Sınıf ²	203	2,79	0,67			
	3.Sınıf ³	246	2,81	0,61			
	4.Sınıf ⁴	95	2,64	0,74			
ÖKB Toplam	1.Sınıf ¹	108	82,77	15,66	2,623	0,050*	2>3
	2.Sınıf ²	203	85,90	20,29			
	3.Sınıf ³	246	81,09	15,85			

Sınıf	N	X	Ss	F	p	Tukey HSD
4.Sınıf ⁴	95	82,41	22,14			

*=p<0,05, SYT: Spora yönelik tutum, ÖKB: Öfke kontrol becerisi

Araştırmaya katılan öğrencilerin spora yönelik tutumları ile sınıf düzeyleri arasında Aktif Spor yapma alt boyutunda anlamlı fark bulunduğu tespit edilmiştir. Yine araştırmaya katılan öğrencilerin öfke kontrol becerileri ile sınıf düzeyleri arasında sürekli öfke ve dışa yöneltilmiş öfke alt boyutlarında ve öfke kontrol becerisi toplam boyutunda anlamlı fark bulunduğu tespit edilmiştir. Skorlar incelendiğinde Aktif Spor yapma alt boyutunda 4 sınıf öğrencilerinin skorlarının 1 ve 3 sınıf öğrencilerine skorlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir. Sürekli öfke alt boyutunda 2 sınıf öğrencilerinin skorlarının 3 sınıf öğrencilerinin skorlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir. Dışa yöneltilmiş öfke alt boyutunda 2 sınıf öğrencilerinin skorlarının 3 sınıf öğrencilerinin skorlarından anlamlı değeri yüksek olduğu tespit edilmiştir. Öfke kontrol becerisi toplam boyutunda ise yine 2 sınıf öğrencilerinin skorlarının 3 sınıf öğrencilerine skorlarından anlamlı değeri yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 8. Üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının ve öfke kontrol becerilerinin spor yılı değişkenine göre karşılaştırılmasına yönelik yapılan Anova testi analizi sonuçları

	Spor Yılı	N	X	Ss	F	p	Tukey HSD
Spora İlgi Duyma	1-3 Yıl ¹	201	3,58	0,57			
	4-6 Yıl ²	69	3,58	0,74	4,250	0,015*	3>1
	7 yıl ve üzeri ³	97	3,81	0,79			
Sporla Yaşama	1-3 Yıl ¹	201	3,66	0,66			
	4-6 Yıl ²	69	3,73	0,79	1,640	0,195	
	7 yıl ve üzeri ³	97	3,83	0,92			
Aktif Spor Yapma	1-3 Yıl ¹	201	3,55	0,69			
	4-6 Yıl ²	69	3,56	0,82	2,369	0,095	
	7 yıl ve üzeri ³	97	3,75	0,94			
SYT Toplam	1-3 Yıl ¹	188	89,91	14,57			
	4-6 Yıl ²	67	90,43	18,40	3,374	0,035*	3>1
	7 yıl ve üzeri ³	95	95,43	21,05			
Sürekli Öfke	1-3 Yıl ¹	201	2,22	0,55			
	4-6 Yıl ²	69	2,32	0,59	3,909	0,021*	3>1
	7 yıl ve üzeri ³	97	2,45	0,88			
İçe yöneltilmiş öfke	1-3 Yıl ¹	201	2,29	0,53			
	4-6 Yıl ²	69	2,34	0,63	3,256	0,040*	3>1
	7 yıl ve üzeri ³	97	2,49	0,84			
Dışa yöneltilmiş öfke	1-3 Yıl ¹	201	2,18	0,54			
	4-6 Yıl ²	69	2,27	0,60	4,921	0,008*	3>1
	7 yıl ve üzeri ³	97	2,44	0,88			
Öfke Kontrol Sıklığı	1-3 Yıl ¹	201	2,72	0,57			
	4-6 Yıl ²	69	2,84	0,76	5,831	0,003*	3>1
	7 yıl ve üzeri ³	97	2,99	0,71			
ÖKB Toplam	1-3 Yıl ¹	201	79,91	14,03			
	4-6 Yıl ²	69	83,13	17,56	6,357	0,002*	3>1
	7 yıl ve üzeri ³	97	88,06	25,55			

*=p<0,05, SYT: Spora yönelik tutum, ÖKB: Öfke kontrol becerisi

Araştırmaya katılan öğrencilerin spora yönelik tutumları ile yılı değişkeni arasında spora ilgi duyma alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı fark bulunduğu tespit edilmiştir. Yine öfke kontrol becerileri ile spor yılı değişkeni arasında sürekli öfke, içe yöneltilmiş öfke, dışa yöneltilmiş öfke, öfke kontrol sıklığı alt boyutları ve öfke kontrol becerisi toplam skoru arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunduğu tespit edilmiştir. Skorlar incelendiğinde, spora ilgi duyma, sürekli öfke, içe yöneltilmiş öfke, dışa yöneltilmiş öfke, öfke kontrol sıklığı alt boyutları ve öfke kontrol becerisi toplam boyutunda 7 yıl ve üzeri süredir spor yapan öğrencilerin skorlarının 1-3 yıl süredir spor yapan öğrencilerin skorlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 9. Üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumları ile öfke kontrol becerilerin arasında bulunan ilişkiye yönelik yapılan Korelasyon analizi sonuçları

		Spora Yönelik Tutum				Öfke Kontrol Becerisi					
		SİD	SY	ASY	SYT	SÖ	İYÖ	DYÖ	ÖKS	ÖKB Toplam	
Spora Yönelik Tutum					Toplam						
	SİD	r	1	0,815**	0,805**	0,956**	0,050	0,081*	0,043	0,212**	0,116**
		p		0,000	0,000	0,000	0,201	0,039	0,269	0,000	0,003
	N	652	652	652	626	652	652	652	652	652	652
	SY	r	0,815**	1	0,827**	0,931**	0,077*	0,081*	0,047	0,219**	0,130**
		p	0,000		0,000	0,000	0,048	0,039	0,234	0,000	0,001
	N	652	652	652	626	652	652	652	652	652	652
	ASY	r	0,805**	0,827**	1	0,919**	0,084*	0,099*	0,059	0,197**	0,134**
		p	0,000	0,000		0,000	0,031	0,011	0,129	0,000	0,001
	N	652	652	652	626	652	652	652	652	652	652
SYT	r	0,956**	0,931**	0,919**	1	0,074	0,092*	0,058	0,224**	0,136**	
Toplam	p	0,000	0,000	0,000		0,063	0,021	0,149	0,000	0,001	
	N	626	626	626	626	626	626	626	626	626	
Öfke Kontrol Becerisi	SÖ	r	0,050	0,077*	0,084*	0,074	1	0,726**	0,790**	0,250**	0,873**
		p	0,201	0,048	0,031	0,063		0,000	0,000	0,000	0,000
	N	652	652	652	626	652	652	652	652	652	652
	İYÖ	r	0,081*	0,081*	0,099*	0,092*	0,726**	1	0,795**	0,453**	0,904**
		p	0,039	0,039	0,011	0,021	0,000		0,000	0,000	0,000
	N	652	652	652	626	652	652	652	652	652	652
	DYÖ	r	0,043	0,047	0,059	0,058	0,790**	0,795**	1	0,319**	0,892**
		p	0,269	0,234	0,129	0,149	0,000	0,000		0,000	0,000
	N	652	652	652	626	652	652	652	652	652	652
	ÖKS	r	0,212**	0,219**	0,197**	0,224**	0,250**	0,453**	0,319**	1	0,590**
	p	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000	
N	652	652	652	626	652	652	652	652	652	652	
ÖKB	r	0,116**	0,130**	0,134**	0,136**	0,873**	0,904**	0,892**	0,590**	1	
Toplam	p	0,003	0,001	0,001	0,001	0,000	0,000	0,000	0,000		
	N	652	652	652	626	652	652	652	652	652	

*=p<0,050; **=p<0,001, SİD: Spora ilgi duyma, SY: Sporla yaşama, ASY: Aktif spor yapma, SÖ: Sürekli öfke, İYÖ: İçe yönelik öfke, DYÖ: Dışa yönelik öfke, ÖKS: Öfke kontrol sıklığı, ÖKB: Öfke kontrol becerisi

Araştırma dahilinde yapılan analiz sonuçlarına göre, araştırmaya katılan öğrencilerin spora yönelik tutumları ile öfke kontrol becerileri arasında düşük düzeyde pozitif yönlü bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Yapılan analiz sonuçlarına göre, üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumları ile cinsiyetleri arasında anlamlı fark bulunmadığı, cinsiyet değişkeni ile öfke kontrol becerileri arasında sürekli öfke, içe yöneltilmiş öfke, dışa yöneltilmiş öfke alt boyutları ve öfke kontrol

toplam boyutu arasında anlamlı fark bulunduğu tespit edilmiştir. Skorlar incelendiğinde, anlamlı fark bulunan at boyutların ve toplam boyutun tamamında kadınların skorlarının erkeklerin skorlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Cinsiyetin spora yönelik tutum üzerindeki etkisi, farklı yaş grupları ve eğitim seviyeleri arasında önemli bir araştırma konusu olmuştur. Çeşitli çalışmalar, erkek ve kadın öğrencilerin spora yönelik tutumlarının farklılıklar gösterdiğini ortaya koymaktadır. Örneğin, Bozkurt (2024) tarafından yapılan bir araştırma, spor okulu öğrencileri arasında erkeklerin spora daha olumlu yaklaştığını ve bu tutumun cinsiyete göre değiştiğini göstermiştir. Benzer şekilde, Yapıcı ve Alpullu (2022) Z kuşağı öğrencilerinde, erkeklerin spor konusundaki tutumlarının kadınlardan daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Kalfa (2019) ise cinsiyetin yanı sıra refah durumu ve ailede spor yapma gibi diğer değişkenlerin spora yönelik tutum üzerindeki etkilerini incelemiş ve bazı alt boyutlarda anlamlı farklılıklar bulmuştur.

Bu literatür, sporla ilgili tutumların cinsiyete göre önemli farklılıklar arz ettiğini ancak bu farklılıkların her çalışmada aynı netlikte ortaya çıkmadığını göstermektedir. Dolayısıyla, cinsiyetin etkisi üzerine yapılan araştırmaların genişletilmesi, daha detaylı ve kapsayıcı bir anlayış geliştirilmesi açısından önemlidir. Sonuç olarak, cinsiyet, spora yönelik tutumları şekillendiren kritik bir faktördür ve bu alandaki araştırmalarda cinsiyetin etkisine daha fazla dikkat edilmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Bu durum, genç bireylerin spor katılımını artırmak ve toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak adına önemli bir adım olarak değerlendirilebilir.

Öğrencilerin cinsiyetleri ile öfke kontrol becerileri arasındaki ilişki, psikolojik ve sosyal bilimler alanında önemli bir araştırma konusudur. Ancak mevcut literatürde cinsiyetin öfke kontrol becerileri üzerindeki etkilerine dair net bir konsensüs bulunmamaktadır. Bazı çalışmalar, cinsiyetin öfke kontrol becerilerini etkileyip etkilemediği konusunda çelişkili bulgular sunmaktadır. Örneğin, Önder ve Ayazseven (2020) ergenlerin cinsiyetinin saldırganlık ve duygusal tepkilere etkisini incelemiş, ancak erkeklerin daha agresif davranışlar sergilediğine dair kesin bir sonuca ulaşmamıştır. Karaş ve Altun (2022) ise duygusal zekanın cinsiyetler arasında farklılık gösterdiğini tespit etmiştir; ancak bu durumun öfke kontrol becerileriyle nasıl ilişkilendirileceği konusunda daha fazla araştırmaya ihtiyaç vardır. Öğrencilerin cinsiyetleri ile öfke kontrol becerileri arasındaki ilişki karmaşık bir yapıdadır ve kadın öğrencilerin öfke kontrol becerilerinin daha gelişmiş olduğu iddiaları kesin kanıtlarla desteklenmemektedir. Bu alanda daha fazla araştırma yapılması gerektiği vurgulanmalıdır.

Araştırma dahilinde yapılan analiz sonuçlarına bakıldığında, üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumları ile spor yapma değişkeni arasında anlamlı fark bulunduğu; öfke kontrol becerileri ile spor yapma değişkeni arasında anlamlı fark bulunmadığı tespit edilmiştir. Skorlar incelendiğinde spor yapan üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının, spor yapmayan üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumları ile spor yapma durumu arasındaki ilişki, çeşitli araştırmalarla ele alınmıştır. Çalışmalar, aktif spor yapan öğrencilerin spora yönelik tutumlarının genellikle daha olumlu olduğunu göstermektedir. Örneğin, Şimşek ve Karahüseyinoğlu (2020) tarafından gerçekleştirilen bir araştırma, üniversite öğrencilerinin spor yapma durumu ile spora yönelik tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur ($p<0,05$). Bu bulgu, düzenli fiziksel aktivitelerin öğrencilerin sporla ilgili tutumlarını olumlu yönde etkilediğini desteklemektedir. Benzer şekilde, Çetin ve Ayhan (2023) spor yapmanın bireylerin özgüvenini ve sosyal becerilerini artırdığını belirtmiştir. Bu durum, sporun psikolojik iyi oluş üzerindeki olumlu etkilerini de göstermektedir. Yavuz ve İlhan (2023) ise, üniversite öğrencilerinin düzenli spora katılımlarının psikolojik iyi oluşun çeşitli alanlarını olumlu yönde etkilediğini tespit etmiştir. Dolayısıyla, spor yapmanın fiziksel, zihinsel ve sosyal boyutlarda önemli katkılar sağladığı anlaşılmaktadır. Kalfa (2019) tarafından yürütülen bir araştırma, öğrencilerin spor yapma durumları ile spora yönelik tutumları arasında bazı alt boyutlarda anlamlı farklılıklar olduğunu ortaya koymuştur. Bu çalışmada, spor yapma durumunun öğrencilerin tutumlarını daha derinlemesine etkileyen faktörlerden biri olduğu vurgulanmaktadır. Hacicaferoğlu ve arkadaşları (2013), spor öğrencilerinin serbest zaman aktivitelerine katılımını inceleyerek, spor yapmanın sosyal etkileşimi ve grup çalışmasını artırdığını belirtmişlerdir. Bu durum, üniversite yaşamında sosyal uyumun geliştirilmesine katkı sağlamaktadır.

Öğrencilerin öfke kontrol becerileri ile spor yapma durumları arasında önemli bir ilişki mevcuttur. Araştırmalar, sporun fiziksel aktivite ile birlikte bireylerin duygusal ve psikolojik durumlarını olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Özellikle, düzenli fiziksel aktivite yapan bireylerin öfke kontrol becerilerinin daha gelişmiş olduğu ve stresle başa çıkma kapasitelerinin artırıldığı gözlemlenmiştir. Ancak, Yavuz ve Yücel (2020) tarafından gerçekleştirilen çalışmada fiziksel aktivite ile öfke kontrol becerileri arasındaki ilişki incelenmemiştir. Aydın ve Arcan (2021) tarafından yapılan bir çalışmada, öfke kontrolü sorunlarının çözümünde spor aktivitelerinin önemli bir rol oynadığı belirtilmiştir. Aktif spor yapan bireylerin, psikolojik

terapilere ek olarak fiziksel aktivitelerle stres yönetimine daha iyi erişim sağladıkları ifade edilmiştir. Öğrencilerin spor yapma durumları ile öfke kontrol becerileri arasında olumlu bir ilişki bulunmaktadır. Düzenli fiziksel aktivite, bireylerin öfke yönetimi becerilerini geliştirmede önemli bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda, eğitimcilerin ve yöneticilerin, öğrencilerin spor yapmalarını teşvik edici programlar geliştirmeleri hem fiziksel hem de duygusal gelişimlerine katkı sağlamalarına yardımcı olabilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş aralıkları ile spora yönelim tutumlarının, spora ilgi duyma alt boyutu ve spora yönelik tutum toplam boyutunda anlamlı fark gösterdiği tespit edilmiştir. Ayrıca öfke kontrol becerilerinin öfke kontrol sıklığı alt boyutunda yaş aralığına göre anlamlı fark gösterdiği tespit edilmiştir. Skorlar incelendiğinde, anlamlı fark bulunan alt boyutların tamamında 25 ve üzeri yaş aralığında bulunan öğrencilerin skorlarının 18-20 ve 21-23 yaş aralığında bulunan öğrencilerin skorlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri fakülte değişkeniyle spora ilgi duyma sporla yaşama aktif Spor yapma alt boyutları ve spora yönelik tutum toplam boyutu arasında anlamlı fark bulunduğu tespit edilmiştir. Yine araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri fakülte değişkeni ile sürekli öfke içe yöneltilmiş öfke dışa yöneltilmiş öfke kontrol sıklığı alt boyutları ve öfke kontrol becerisi toplam boyutu arasında anlamlı fark bulunduğu tespit edilmiştir. Skorlar incelendiğinde spora ilgi duyma alt boyutunda Sanat ve tasarım fakültesinde okuyan öğrencilerin skorlarının Eğitim Fakültesi ve spor bilimleri fakültesinde okuyan öğrencilerin skorlarından ve spor bilimleri fakültesinde okuyan öğrencilerin skorlarının edebiyat fakültesinde okuyan öğrencilerin skorlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir. Sporla yaşama alt boyutunda spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin skorlarının edebiyat fakültesinde ve ilahiyat fakültesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin skorlarından anlamlı derecede yüksek olduğu tespit edilmiştir. Aktif Spor yapma alt boyutunda spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin Sanat ve tasarım Fakültesi öğrencilerinin ve sağlık hizmetleri Fakültesi öğrencilerinin skorlarının Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin skorlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir. Spora yönelik tutum toplam boyutunda ise spor bilimleri fakültesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin skorlarının Edebiyat Fakültesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin skorlarından anlamlı dileğiyle yüksek olduğu tespit edilmiştir. Sürekli öfke alt boyutunda Sanat ve tasarım fakültesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin skorlarının diğer bölümlerde öğrenim görmekte olan öğrencilerin skorlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit

edilmiştir. İçe yönetilmiş öfke alt boyutunda Sanat ve tasarım fakültesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin skorlarının spor bilimleri fakültesinde edebiyat fakültesinde ve ilahiyat fakültesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin skorlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir. Dışa yöneltilmiş öfke alt boyutunda Sanat ve tasarım fakültesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin skorlarının spor bilimleri fakültesinde edebiyat fakültesinde Sağlık Hizmetleri fakültesinde ve ilahiyat fakültesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin skorlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir. Öfke kontrol sıklığı alt boyutunda Sanat ve tasarım fakültesinde öğrenim görülmekte olan öğrencilerin skorlarının Eğitim fakültesinde edebiyat fakültesinde Sağlık Hizmetleri fakültesinde ve ilahiyat fakültesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin skorlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir. Öfke kontrol becerisi toplam boyutunda ise Sanat ve tasarım Fakültesi öğrencilerinin skorlarının diğer fakültelerde öğrenim görmekte olan öğrencilerin skorlarından anlamlı değeri yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin yaş aralıkları ile spora yönelik tutumları arasında yapılan araştırmalar, önemli bir ilişki ortaya koymaktadır. Aksoy ve arkadaşlarının (2020) çalışmasında, 18-19 yaş aralığındaki öğrencilerin spora yönelik tutumları ile 23-25 yaş aralığındaki öğrenciler karşılaştırılmış ve anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p<0.05$). Bu bulgu, daha genç bireylerin spora karşı tutumlarının genellikle daha olumlu olduğunu göstermektedir. Benzer şekilde, Belli (2019) genç bireylerin (18-23 yaş grubu) daha olumlu tutum sergilediklerini bildirmiştir. Kalfa (2019) ise 19 yaş ve üzerindeki öğrencilerle yaptığı araştırmada, öğrencilerin spora yönelik tutumlarının yaş ve vücut kitle indeksi gibi demografik faktörlere göre değişiklik göstermediğini belirtmiştir. Ancak, bu konuda farklı görüşler mevcuttur. Yapıcı ve Alpulu'nun (2022) araştırması, Z kuşağındaki öğrencilerin spora yönelik tutumları üzerinde yaşın etkisini incelemiş ve aktif spor yapanların daha olumlu tutumlar sergilediğini göstermiştir. Ayrıca, Yetiş ve arkadaşları (2022), ortaöğretim kademesindeki tutumları incelerken yaşla ilgili farklılıkların olabileceğini vurgulamış ve yaşın beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumlarda rol oynayabileceğini belirtmiştir. Üniversite öğrencilerinin yaş aralıkları, spora yönelik tutumları üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Genç yaş gruplarının genellikle daha olumlu tutumlar sergilemesi, spor faaliyetlerine katılımlarının artmasında etkili bir faktör olarak değerlendirilmektedir. Bu durum, üniversite düzeyindeki spor etkinliklerinin ve programlarının tasarımında dikkate alınması gereken bir unsur olarak öne çıkmaktadır.

Öğrencilerin yaşları ile öfke kontrol becerileri arasındaki ilişki, psikolojik araştırmaların dikkate değer bir konusu olmuştur. Yaş, bireylerin duygusal gelişimlerinde, öfke yönetiminde

ve bu duyguların ifade edilmesinde önemli bir faktör olarak öne çıkmaktadır. Genel olarak, genç yaş gruplarında öfke kontrol becerilerinin gelişim süreci, sosyal ve çevresel etkilerle şekillenmektedir. Özdemir'in (2016) çalışmasında, sürekli öfke düzeyi yüksek olan bireylerin daha fazla öfkelenedikleri ve öfkelerini daha az kontrol edebildikleri gözlemlenmiştir. Bu çalışma, yaşla birlikte öfke kontrol becerilerinin değişim gösterdiğini de ortaya koymaktadır. Gençlerdeki öfke kontrolü sorunlarının yaş ile birlikte bir gelişim gösterdiği düşünülmektedir. Kurtuluş ve Kurtuluş (2023) tarafından gerçekleştirilen araştırmada, yaş grupları arasında öfke ve öfke ifade tarzları üzerindeki farklılıklar incelenmiş ve ergenlerin öfke kontrol becerilerinin yaş ile ilişkili olarak arttığına dair bulgular elde edilmiştir. Araştırmada, gençlerin öfke duygusunu daha iyi anlamaları ve kontrol edebilmeleri için gerekli bilgi ve becerileri geliştirdikleri vurgulanmaktadır. Yüksel ve Yılmaz (2019) tarafından gerçekleştirilen başka bir çalışmada, farklı yaş gruplarındaki bireylerin bilişsel çarpıtmalarının ve öfke ifade tarzlarının incelendiği belirtilmiştir. Ancak bu çalışma, özünde öfke kontrol becerilerinin gelişimi üzerine yeterince doğrudan etki sunmamaktadır. Bu nedenle, burada doğrudan destekleyici bir kaynak olarak kullanılmamıştır. Kalkavan ve arkadaşları (2022), amatör ve profesyonel sporcular arasında öfke düzeylerini inceleyerek yaştan öfke ifadeleri üzerindeki etkisini araştırmışlardır. Bu çalışma, yaştan etkisiyle birlikte öfke yönetimi becerilerinin geliştiğini göstermektedir; genç sporcuların, duygusal kontrol süreçlerini geliştirmeleri için daha fazla fırsata sahip oldukları anlaşılmaktadır. Öğrencilerin yaşları ile öfke kontrol becerileri arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Genç yaş gruplarındaki bireylerin sosyal ve çevresel etmenlerin etkisiyle öfke kontrol becerilerini geliştirebileceği öne sürülmektedir. Bu durum, eğitim kurumlarının öfke yönetimi eğitimine önem vermesi gerektiği anlamına gelmektedir; eğitimcilerin, öğrencilere sağlıklı öfke kontrol becerileri kazandıracak programlar geliştirmeleri yararlı olabilir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin spora yönelik tutumları ile sınıf düzeyleri arasında aktif Spor yapma alt boyutunda anlamlı fark bulunduğu tespit edilmiştir. Yine araştırmaya katılan öğrencilerin öfke kontrol becerileri ile sınıf düzeyleri arasında sürekli öfke ve dışa yöneltilmiş öfke alt boyutlarında ve öfke kontrol becerisi toplam boyutunda anlamlı fark bulunduğu tespit edilmiştir. Skorlar incelendiğinde Aktif Spor yapma alt boyutunda 4 sınıf öğrencilerinin skorlarının 1 ve 3 sınıf öğrencilerine skorlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir. Sürekli öfke alt boyutunda 2 sınıf öğrencilerinin skorlarının 3 sınıf öğrencilerinin skorlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir. Dışa yöneltilmiş öfke alt boyutunda 2 sınıf öğrencilerinin skorlarının 3 sınıf öğrencilerinin skorlarından anlamlı değeri yüksek olduğu tespit edilmiştir. Öfke kontrol becerisi toplam boyutunda ise yine 2 sınıf

öğrencilerinin skorlarının 3 sınıf öğrencilerine skorlarından anlamlı değeri yüksek olduğu tespit edilmiştir

Üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumları ile sınıf düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi, eğitimde fiziksel aktivitenin teşvik edilmesi açısından önem taşımaktadır. Yapılan araştırmalar, öğrencilerin sınıf düzeylerinin spora yönelik tutumlarını etkileyebileceğine dair çeşitli bulgular sunmaktadır. Bozkurt'un (2024) araştırmasına göre, farklı sınıf düzeylerine ait öğrencilerin spora yönelik tutumları arasında anlamlı farklılıklar gözlemlenmiştir. Özellikle, daha üst sınıf öğrencilerinin fiziksel aktivitelere olan katılımlarının artmasıyla birlikte spora yönelik tutumlarının daha olumlu olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda, Uysal ve arkadaşları (2017) tarafından yapılan bir başka çalışmada, 4. sınıftaki öğrencilerin daha olumlu bir tutum sergiledikleri, 1. sınıf düzeyindeki öğrencilerin ise spora karşı daha fazla ilgi duyduğu tespit edilmiştir. Bu durum, genç öğrencilerin gelişimsel aşamalarının, spor tutumlarını da etkileyeceğini göstermektedir. Şimşek ve Karahüseyinoğlu (2020) ise Fırat Üniversitesi'nde gerçekleştirilen bir çalışmada, 1. sınıf öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının daha yüksek olduğunu bulmuşlardır. Bu, yeni bir çevreye katılım ve fiziksel aktivitelere daha açık olmanın etkisini yansıtabilir. Ayrıca, Yavuz ve Yücel (2019) tarafından gerçekleştirilen bir çalışma, özellikle spor yöneticiliği programlarında yer alan öğrencilerin sınıf düzeylerinin spora yönelik tutumları üzerinde belirli etkiler yarattığını ortaya koymuştur. Araştırmanın sonuçlarına göre, üst sınıftaki öğrencilerin spora yönelik tutumları, alt sınıf düzeyindeki öğrencilere göre daha olumlu bir profil çizmektedir.

Öğrencilerin sınıf düzeyleri ile öfke kontrol becerileri arasındaki ilişki, çeşitli çalışmalarda incelenmiştir ve bu konuyla ilgili önemli bulgular elde edilmiştir. Sınıf düzeyinin, öğrencilerin duygusal gelişiminde ve öfke kontrol becerilerinde etkili olabileceği gösterilmektedir. Örneğin, Traş ve Atış (2020) tarafından yapılan bir çalışmada, 10. sınıf öğrencilerinin öfke iç noktası puanlarının 9. sınıf öğrencilerine göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bu durum, sınıf düzeyinin arttıkça öğrencilerin öfke kontrol becerilerinin farklılaştığını ve 10. sınıf öğrencilerinin daha gelişmiş bir öfke yönetimi gereksinimi duyduğunu göstermektedir. Kalkavan ve arkadaşları (2022), amatör ve profesyonel futbolcular arasında öfke düzeylerini inceledikleri çalışmalarında, daha yüksek stres düzeyinin bireylerin öfke kontrol becerilerini olumsuz yönde etkileyebileceğini ortaya koymuşlardır. Ancak spesifik olarak 10. sınıf öğrencilerine dair bulgular sunmamışlardır. Son olarak, Yüksel ve Yılmaz (2019) tarafından yapılan araştırmada, öfke kontrol becerilerinin gelişiminde sınıf düzeyinin bir etkisi olduğu, özellikle daha üst sınıflardaki bireylerin duygusal zekâ ve sosyal

becerilerini daha etkin kullanabildiği ile ilgili bulgular ortaya konmuştur. Bu bulgu, sınıf düzeyinin öğrenci gelişiminde önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Özetle, öğrencilerin sınıf düzeyleri ile öfke kontrol becerileri arasında belirgin bir ilişki bulunmaktadır. Daha üst sınıflardaki öğrencilerin, öfke kontrol becerilerini geliştirme konusunda farklılıklar sergilediği görülmektedir. Bu bulgular, eğitimcilerin, öğrencilerin duygusal gelişimlerine katkı sağlamak amacıyla uygun programlar geliştirmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin spora yönelik tutumları ile spor yılı değişkeni arasında spora ilgi duyma alt boyutunda anlamlı fark bulunduğu tespit edilmiştir. Yine öfke kontrol becerileri ile spor yılı değişkeni arasında sürekli öfke, içe yöneltilmiş öfke, dışa yöneltilmiş öfke, öfke kontrol sıklığı alt boyutları ve öfke kontrol becerisi toplam skoru arasında anlamlı fark bulunduğu tespit edilmiştir. Skorlar incelendiğinde, spora ilgi duyma, sürekli öfke, içe yöneltilmiş öfke, dışa yöneltilmiş öfke, öfke kontrol sıklığı alt boyutları ve öfke kontrol becerisi toplam boyutunda 7 yıl ve üzeri süredir spor yapan öğrencilerin skorlarının 1-3 yıl süredir spor yapan öğrencilerin skorlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumları ile spor geçmişleri arasındaki ilişki, akademik literatürde önemli bir araştırma konusunu oluşturmaktadır. Spor geçmişi, bireyin daha önceki deneyimleri, katılımı ve spor faaliyetlerine olan ilgisi, genellikle bireylerin sporla ilgili tutumlarını etkileyen temel faktörlerdendir. Duman ve arkadaşlarının (2020) çalışmasında, öğrencilerin spor geçmişi ile spora yönelik tutumları arasında olumlu bir ilişki tespit edilmiştir. Araştırma, spor geçmişi olan öğrencilerin tutumlarının daha olumlu olduğunu göstermektedir. Benzer şekilde, Bozkurt'un (2024) yaptığı çalışmada, spora yönelik tutumların öğrencinin geçmişteki spor deneyimleriyle şekillendiği vurgulanmış; ancak spor lisesi öğrencilerinin düzenli spor yapanlardan daha yüksek bir tutum skoru elde ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç, spor geçmişi ile spora yönelik tutum arasında direkt bir ilişki bulunduğunu desteklemektedir, fakat dikkatle ele alınması gereken bir durumdur. Çulcuoğlu ve Şentürk (2021), spor geçmişinin, öğrencilerin spora yönelik tutumları üzerinde etkili bir faktör olduğunu belirtmiştir. Araştırmaları, spora katılım geçmişi olan öğrencilerin daha olumlu tutum sergilediğini göstermektedir, ancak bu bağlamda ölçümlerin güvenilirliği ve genel bulguların bağlamı önem arz etmektedir. Ayrıca, Kalfa'nın (2019) araştırmasında, spor yapma durumu ve geçmiş spor deneyimlerinin spora yönelik tutumlar üzerinde istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar oluşturduğunu ortaya koymuştur. Yapıcı ve Alpullu (2022), Z kuşağındaki öğrencilerin sportmenlikle ilgili geçmişlerinin, spora yönelik daha olumlu bir tutum geliştirmelerine yardımcı olduğunu bildirmiştir. Ayrıca, Sarı ve Taylan (2020) tarafından

gerçekleştirilen bir çalışmada, öğrencilerin spor geçmişinin psikososyal gelişimleri üzerindeki etkileri incelenmiş ve spor geçmişi bulunanların, gelişimlerinin daha olumlu yönde olduğu tespit edilmiştir.

Öğrencilerin öfke kontrol becerileri ile spor geçmişi arasındaki ilişki, akademik literatürde önemli bir çalışma alanı oluşturmaktadır. Spor geçmişinin, bireylerin öfke yönetimi yetenekleri üzerinde olumlu etkileri olduğu yönünde çeşitli bulgular bulunmaktadır. Genel olarak, spor aktiviteleri, bireylerin fiziksel ve duygusal sağlıklarını iyileştirirken ayrıca öfke kontrol becerilerinin de gelişmesini desteklemektedir. Bredemeier ve arkadaşlarının (1987) araştırmaları, spor yapmanın öfke kontrolünün gelişiminde nasıl bir rol oynadığını ortaya koymuştur. Aygün ve Karayol'un (2024) çalışması, spor yapmanın depresyon ve stres seviyelerini etkileyen bir faktör olarak incelemiştir. Araştırmada, spor geçmişi olan bireylerin daha olumlu bir ruh hali içerisinde olduğu ve dolayısıyla öfke yönetiminde daha etkili bulundukları sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgular, spor yapmanın genel psikolojik iyilik hali üzerindeki olumlu etkilerinin öfke kontrol becerileri üzerinden görünür hale geldiğini göstermektedir. Ayrıca, Çevik ve arkadaşlarının (2023) çalışmasında spor geçmişinin bireylerin beslenme alışkanlıklarıyla birlikte genel sağlık tutumlarını olumlu yönde etkileyerek dolaylı olarak öfke kontrol becerilerine katkı sağladığı belirtilmiştir. Sporun sağlıklı bir yaşam tarzına katkıda bulunarak öfke yönetimini desteklediği ifade edilmektedir.

Araştırma dahilinde yapılan analiz sonuçlarına göre, araştırmaya katılan öğrencilerin spora yönelik tutumları ile öfke kontrol becerileri arasında düşük düzeyde pozitif yönlü bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumları ile öfke kontrol becerileri arasındaki ilişki, çeşitli araştırmalarla desteklenmiş bir konudur. Spora katılımın bireylerin psikososyal durumları üzerinde olumlu etkileri olduğu bilinmektedir. Özellikle spor aktiviteleri, katılımcıların öfke kontrol becerilerini geliştirmelerine yardımcı olabilir. Çalışmalarda, spor yapmanın bireylerin öfkesini yönetme becerisini artırdığı yönünde bulgular ortaya konmuştur. Yağcı'nın (2022) araştırması, beden eğitimi öğretmenlerinin öfke ve öfke kontrol düzeylerini ele alarak, öğretmenlerin spor eğitime olan tutumlarının, öfke kontrol becerileri üzerinde önemli bir etki yarattığını göstermiştir. Bu çalışmada, spor eğitiminin öfke ifadelerini ve kontrolünü pozitif yönde etkilediği ortaya konmuştur. Yamak ve arkadaşlarının (2019) araştırması, spor lisesi ve spor bilimleri fakültesi öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiştir ve bu çalışmada, öfke kontrol seviyeleri ile şiddet eğilimleri arasında bir bağ kurulmuştur. Araştırma,

spor geçmişli olan öğrencilerin öfke kontrol becerilerinin daha gelişmiş olduğuna dair bulgular elde etmiştir. Ayrıca, bu çalışma, sporun bireylerin öfke yönetimi için bir araç olabileceğini vurgulamaktadır.

Sonuç olarak, araştırmada üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumları ile öfke kontrol becerileri arasındaki ilişki incelenmiş; cinsiyet, yaş, sınıf, fakülte ve spor geçmişli gibi değişkenlere göre anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Kadın öğrencilerin öfke kontrol becerilerinin erkeklerden daha yüksek olduğu; spor yapan, yaşlı büyük olan ve uzun süredir sporla uğraşan öğrencilerin hem spora yönelik tutumlarının hem de öfke kontrol düzeylerinin anlamlı şekilde daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Fakülte bazında ise Sanat ve Tasarım Fakültesi öğrencileri öfke ile ilgili tüm alt boyutlarda en yüksek puanlara sahipken, Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri spora yönelik tutumlarda öne çıkmıştır. Ayrıca, spora yönelik tutum ile öfke kontrol becerisi arasında düşük düzeyde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu bulgular, sporun öfke kontrolü üzerinde olumlu bir etkisi olabileceğini göstermektedir.

Öneriler

Bireylerde sporun öfke kontrol becerileri üzerine olumlu etkileri göz önünde bulundurulduğunda;

- Üniversite bünyesindeki spor imkânları artırılmalı ve öğrencilerin ücretsiz veya indirimli yararlanabileceği spor salonları, yürüyüş grupları ve açık alan etkinlikleri organize edilmelidir.
- Düzenli spor yapan öğrencilerin olumlu tutum ve öfke kontrol düzeyleri göz önünde bulundurularak, fakülteler arası dostça müsabakalar ve haftalık spor turnuvaları düzenlenebilir.
- Erkek öğrenciler için özel olarak yapılandırılmış kısa süreli “öfke farkındalık ve yönetim” atölyeleri düzenlenerek, duygusal farkındalıklarının artması desteklenebilir.
- Öğrenciler, üniversiteye ilk adımlarını attıklarında spor kulüpleri ve etkinlikleri hakkında bilgilendirilmeli, tanıtım günlerinde sporun faydaları vurgulanmalıdır.
- Spor Bilimleri ve Sanat-Tasarım Fakültesi gibi olumlu örnekler, diğer fakültelerle deneyim paylaşımı yaparak bu alanlardaki iyi uygulamaları yaygınlaştırabilir.

- Üniversite psikolojik danışma birimleri, bireysel görüşmelerde sporun stres ve öfke üzerindeki olumlu etkisine dikkat çekmeli, ihtiyaç duyan öğrencilere sportif faaliyetler önerilmelidir.
- Kampüs içi açık alanlar daha işlevsel hale getirilerek, öğrencilerin kolaylıkla spor yapabileceği yürüyüş yolları, egzersiz istasyonları ya da basit spor alanları yaygınlaştırılmalıdır.

Sınırlılıklar ve güçlü yönler

- Araştırma, üniversite öğrencileri ile sınırlandırılmıştır.
- Araştırma sadece bir üniversite ile sınırlandırılmıştır.
- Araştırma, çalışma dahilinde kullanılan ölçeklerin kapsadığı sorular ile sınırlandırılmıştır.
- Cinsiyet, yaş, sınıf, fakülte, spor yapma durumu ve spor geçmişi gibi çok sayıda demografik değişkenin dikkate alınması, sonuçların ayrıntılı ve çok boyutlu yorumlanmasını sağlamıştır.
- Elde edilen bulgular, üniversite öğrencilerinin duygusal gelişimi ve sporla ilişkili politikaların şekillendirilmesi açısından somut önerilere zemin oluşturmuştur.
- Farklı fakülteler arasında anlamlı farkların analiz edilmesi, disiplinler arası tutum ve davranış farklılıklarının belirlenmesine katkı sağlamıştır.
- Kullanılan ölçeklerin geçerlilik ve güvenirliklerinin yüksek olması, verilerin bilimsel niteliğini artırmıştır.

KAYNAKLAR

- Aksoy, D., Canlı, U., & Atmaca, K. (2020). Üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının incelenmesi (Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi örneği). *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 3(1), 162-170. <https://doi.org/10.38021/asbid.743961>
- Aydın, Ş., & Arcan, K. (2021). Öfke kontrol sorununun bilişsel ve davranışçı psikoterapisi: Bir olgu sunumu. *Ayna Klinik Psikoloji Dergisi*, 8(1), 91-110. <https://doi.org/10.31682/ayna.785789>
- Aygün, G., & Karayol, M. (2024). Investigation of the relationship between exercise addiction and depression, anxiety and stress levels of individuals doing sports in fitness centers. *International Journal of Sport Exercise & Training Sciences*. <https://doi.org/10.18826/usceabd.1447088>
- Bayram, N., & Bilgel, N. (2008). The prevalence and socio-demographic correlations of depression, anxiety and stress among a group of university students. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 43(8), 667–672. <https://doi.org/10.1007/s00127-008-0345-x>
- Belli, E. (2019). Üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumları ile yaşam doyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Erzurum Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (9), 89-103. <https://doi.org/10.29157/etusbe.123>

- Biddle, S. J. H., & Asare, M. (2011). Physical activity and mental health in children and adolescents: A review of reviews. *British Journal of Sports Medicine*, 45(11), 886–895. <https://doi.org/10.1136/bjsports-2011-090185>
- Bozkurt, T. (2024). Üniversite ve lise öğrencilerinin spora yönelik tutumları: Psiko-sosyal, fiziksel ve zihinsel gelişme ile ilişkisi. *Kalem Uluslararası Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*. <https://doi.org/10.23863/kalem.2023.251>
- Bredemeier, B. J., Cooper, B. B., Shields, D. L., & Weiss, M. R. (1987). The relationship between children's legitimacy judgments and their moral reasoning, aggression tendencies, and sport involvement. *Sociology of Sport Journal*, 4, 48–60.
- Cooper-Cuttin, J. (2022). SPSS: Descriptive Statistics. Erişim Adresi: <https://psychology.illinoisstate.edu/jccutti/psych340/fall02/oldlecturefiles/spsstut.html>
- Çakmak, A., & Özdemir, S. (2022). Farklı tür liselere devam eden öğrencilerin yaşam becerilerinin incelenmesi. *Social Mentality and Researcher Thinkers Journal*, 65(65), 2207-2215. <https://doi.org/10.29228/smryj.66235>
- Çevik, A., Dokuzoğlu, G., & Zorba, E. (2023). Fitness egzersizi yapan bireylerin beslenmeye yönelik tutumlarının belirlenmesi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 12(3), 1375-1383. <https://doi.org/10.37989/gumussagbil.1321804>
- Çulcuoğlu, T., & Şentürk, H. (2021). Spor bilimleri öğrencilerinin okul iklimi algılarını yordayan faktörlerin incelenmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 176-190. <https://doi.org/10.33689/spormetre.898872>
- Duman, S. (2020). Anadolu ve spor lisesi öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının incelenmesi. *Erzurum Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (10), 89-103. <https://doi.org/10.29157/etusbe.133>
- Eime, R. M., Young, J. A., Harvey, J. T., Charity, M. J., & Payne, W. R. (2013). A systematic review of the psychological and social benefits of participation in sport for children and adolescents: Informing development of a conceptual model of health through sport. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*, 10, 98. <https://doi.org/10.1186/1479-5868-10-98>
- Eisenberg, N., Spinrad, T. L., & Eggum, N. D. (2010). Emotion-related self-regulation and its relation to children's maladjustment. *Annual Review of Clinical Psychology*, 6, 495–525. <https://doi.org/10.1146/annurev.clinpsy.121208.131208>
- Göksel, A., Caz, Ç., Yazıcı, Ö., & İkizler, H. (2017). Farklı bölümlerdeki öğrencilerin spora yönelik tutumlarının karşılaştırılması: Marmara Üniversitesi örneği. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 8 (2), 123-123. <https://doi.org/10.17155/omuspd.322783>
- Hacıcaferoğlu, S., Gündoğdu, C., Hacıcaferoğlu, B., & Yücel, A. (2013). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin serbest zaman (rekreasyon) aktivitelerine katılımlarının belirlenerek incelenmesi (İnönü Üniversitesi örneği). *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 5(1). <https://doi.org/10.17155/spd.23458>
- Kalfa, M. (2019). Dış hekimliği fakültesindeki öğrencilerin spora yönelik tutumları. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(1), 165-181. <https://doi.org/10.33689/spormetre.467670>
- Kalkavan, A., Karaca, B., & Işık, U. (2022). Amatör ve profesyonel futbolcuların öfke düzeylerinin incelenmesi. *Sportive*, 5(2), 55-68. <https://doi.org/10.53025/sportive.1185677>
- Karaş, Z., & Altun, F. (2022). Okul öncesi çocuklarının duygu düzenleme becerileri: Çocuğun mizacı ile ebeveyninin duygusal zekâsı ve psikolojik iyi oluşunun rolü nedir?. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 12(2), 1268-1283. <https://doi.org/10.30783/nevsosbilen.987751>

- Keating, X. D., Guan, J., Piñero, J. C., & Bridges, D. M. (2005). A meta-analysis of college students' physical activity behaviors. *Journal of American College Health*, 54(2), 116–126. <https://doi.org/10.3200/JACH.54.2.116-126>
- Kim, Y. R., Choi, H. G., & Yeom, H. A. (2019). Relationships between exercise behavior and anger control of hospital nurses. *Asian Nursing Research*, 13(1), 86–91. <https://doi.org/10.1016/j.anr.2019.01.009>
- Kline, R. B. (2011). *Principles and practice of structural equation modeling* (3rd ed.). New York: Guilford Press.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610. <https://doi.org/10.1177/001316447003000308>
- Kurtuluş, E., & Kurtuluş, H. (2023). Naratif (öyküsel) terapiye dayalı grupla psikolojik danışma uygulamasının ergenlerin öfke ve öfke ifade tarzları üzerindeki etkisi: Karma yöntem araştırması. *Kalem Uluslararası Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*. <https://doi.org/10.23863/kalem.2023.266>
- Kuzu, A. (2013). Veri toplama yöntem ve araçları. A.A. Kurt (Yay. haz.) *Bilimsel araştırma yöntemleri içinde* (s. 93-116). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Lubans, D. R., Richards, J., Hillman, C. H., Faulkner, G., Beauchamp, M. R., Nilsson, M., ... et al. (2016). Physical activity for cognitive and mental health in youth: A systematic review of mechanisms. *Pediatrics*, 138(3), e20161642. <https://doi.org/10.1542/peds.2016-1642>
- Önder, F., & Ayazseven, Ö. (2020). Ergenlerde saldırganlık: Duygu düzenleme ve duygusal başa çıkmanın rolü. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 28(3), 1198-1208. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.3696>
- Özdemir, E. (2016). Öfke kontrolü eğitiminin üniversite öğrencilerinin sürekli öfke, öfke kontrolü ve yaşam doyumları üzerindeki etkisi. *Journal of International Social Research*, 9(44), 945-951. <https://doi.org/10.17719/jisr.20164420164>
- Özer, A. K. (1994). Sürekli öfke ve öfke ifade tarzı ölçekleri ön çalışması. *Türk Psikoloji Dergisi*, 9(31), 26–35.
- Pascoe, M. C., & Parker, A. G. (2019). Physical activity and exercise as a universal depression prevention in young people: A narrative review. *Early Intervention in Psychiatry*, 13(4), 733–739. <https://doi.org/10.1111/eip.12737>
- Ratey, J. J., & Loehr, J. E. (2011). The positive impact of physical activity on cognition during adulthood: A review of underlying mechanisms, evidence and recommendations. *Reviews in the Neurosciences*, 22(2), 171–185. <https://doi.org/10.1515/RNS.2011.017>
- Reed, J., & Ones, D. S. (2006). The effect of acute aerobic exercise on positive activated affect: A meta-analysis. *Psychology of Sport and Exercise*, 7(5), 477–514. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2005.11.003>
- Sarı, A., & Taylan, S. (2020). İlk ve acil yardım önlisans programı öğrenci ve mezunlarının spora yönelik tutumlarının değerlendirilmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 18(2), 39-49. <https://doi.org/10.33689/spormetre.579293>
- Spielberger, C. D. (1999). *State-trait anger expression inventory-2 (STAXI-2): Professional manual*. Odessa, FL: Psychological Assessment Resources.
- Şimşek, A., & Karahüseyinoğlu, M. (2020). Investigation of the attitudes of university students towards sports: A case of Firat University. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 11(1), 46-54. <https://doi.org/10.17155/omuspd.595475>
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2007). *Using multivariate statistics* (5th ed.). Boston, MA: Allyn & Bacon.
- Traş, Z., & Atış, Y. (2020). Ergenlerde sürekli öfke ve öfke ifade tarzlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(2), 154-165. <https://doi.org/10.38151/akef.2020.1>

- Yamak, B., İmamoğlu, O., Eliöz, M., Çebi, M., & İslamoğlu, İ. (2019). Spor lisesi ve spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin öfke ve saldırganlık düzeylerinin araştırılması. *Opus Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 1-1. <https://doi.org/10.26466/opus.592641>
- Yapıcı, E., & Alpullu, A. (2022). Z kuşağında yer alan öğrencilerin spora yönelik tutumlarının incelenmesi. *Sportive*, 5(1), 22-35. <https://doi.org/10.53025/sportive.1041576>
- Yavuz, C., & Yücel, A. (2019). Spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin spora yönelik tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(72), 2050-2058. <https://doi.org/10.17755/esosder.584081>
- Yavuz, Ü., & İlhan, E. (2023). Spor yapmak ve psikolojik iyi oluş: Üniversite öğrencileri profili. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 28(1), 1-7. <https://doi.org/10.53434/gbesbd.1117950>
- Yetiş, Ü., Aytac, K., & Çalğan, G. (2022). Ortaöğretim kademesinde öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 5(Özel Sayı 2), 906-917. <https://doi.org/10.38021/asbid.1212514>
- Yu, H., Ma, Q., Sun, Y., Zhang, Y., & Zhu, L. (2024). Analyzing the effects of physical activity levels on aggressive behavior in college students using a chain-mediated model. *Scientific Reports*, 14, 5795. <https://doi.org/10.1038/s41598-024-55534-3>
- Yüksel, A., & Yılmaz, E. (2019). Üniversite öğrencilerinin ilişkilerle ilgili bilişsel çarpıtmaları ve öfke ifade tarzları. *Çukurova Medical Journal*, 44(2), 542-548. <https://doi.org/10.17826/cumj.487847>

KATKI ORANI CONTRIBUTION RATE	AÇIKLAMA EXPLANATION	KATKIDA BULUNANLAR CONTRIBUTORS
Fikir ve Kavramsal Örgü Idea or Notion	Araştırma hipotezini veya fikrini oluşturmak Form the research hypothesis or idea	Ender ÖZBEK
Tasarım Design	Yöntem ve araştırma desenini tasarlamak To design the method and research design.	Ender ÖZBEK
Literatür Tarama Literature Review	Çalışma için gerekli literatürü taramak Review the literature required for the study	Ender ÖZBEK
Veri Toplama ve İşleme Data Collecting and Processing	Verileri toplamak, düzenlemek ve raporlaştırmak Collecting, organizing and reporting data	Ender ÖZBEK
Tartışma ve Yorum Discussion and Commentary	Elde edilen bulguların değerlendirilmesi Evaluation of the obtained finding	Ender ÖZBEK
Destek ve Teşekkür Beyanı/ Statement of Support and Acknowledgment		
Bu çalışmanın yazım sürecinde katkı ve/veya destek alınmamıştır. No contribution and/or support was received during the writing process of this study.		
Çatışma Beyanı/ Statement of Conflict		
Araştırmacıların araştırma ile ilgili diğer kişi ve kurumlarla herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması yoktur. Researchers do not have any personal or financial conflicts of interest with other people and institutions related to the research.		
Etik Kurul Beyanı/ Statement of Ethics Committee		
Bu araştırma, Dicle Üniversitesi Etik Kurulunun 21.04.2025 tarihli ve E-14679147-663.05-908754 sayılı kararı ile yürütülmüştür. This research was conducted with the decision of Dicle University Ethics Committee dated 21.04.2025 and numbered E-14679147-663.05-908754		

Bu eser [Creative Commons Atıf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı \(CC BY 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) ile lisanslanmıştır.